

Jäihin putoaminen vei sotalapseksi Tanskaan

- Kirsti Strömbergin sotavuosien kokemuksista seurasi elämänmittainen seikkailu.
- Hyvät muistot saivat hänet palaamaan maahan yhä uudelleen.

Marja Aaltio
Aamulehti

80 VUOTTA

● Sydän läpättäen nuori Kirsti Strömberg lähestyy tullimiestä. On syksy 1948. Tullivirkailija tutkailee passia tarkkaan.

–Hän sanoi kiukkuisesti, että tämähän on mennyt vanhaksi! Vieläkin minua jännittää mennä passintarkastuksesta läpi, muistelee Strömberg yli kuudenkymmenen vuoden takaisia hetkiä.

Ensimmäisen kerran Strömberg matkusti Tanskaan jo jatkosodan aikana, syksyllä 1942.

Strömbergin nykyinen koti Iidesjärven rannan tuntumassa Tampereella on täynnä muistoja lukuisilta matkoilta Tanskaan. Iidesjärven ranta on myös syy siihen, että Strömbergin päätyi sotalapseksi.

PIENI KIRSTI-TYTÖ asui Viinikassa perheensä kanssa. Hän leikki Iidesjärven rannalla ja putosi jäiden läpi. Isoveli onki hänet kuiville, mutta molemmat sairastuivat keuhkokuumeeseen.

Taudista toipuminen oli hidasta. Lopulta lääkäri kehotti Kirstin äitiä lähettämään lapsensa lihapotosten ääreen. Ilman kunnon ruokaa tyttö kuolisi. Ruotsin kiintö oli jo täynnä, mutta miehitetty Tanska otti vastaan sotalapsia. Myös isovelä lähti.

–Nykypäivänä on vaikea ymmärtää, mitä äidit sodan aikana joutuivat keuhkokuumeeseen. Ruokaa ei ollut. Toisaalta lapsen lähettäminen kauas oli vaikeaa.

Matkaa tehtiin monta päivää. Kirstiä ei pelottanut, hän oli innoissaan seikkailusta.

PERILLÄ TANSKAN Middelfartissa Kirsti saa kasvattivanhemmikseen Ida ja Edward Poulsenin. Setä on omenatarhuri, tati kansakoulun opettaja. Perheessä on aikuinen poika.

–Minun sotalapsikokemukseni olivat yksinomaan hyviä. Niin on myös muilla Tanskassa olleilla sotalapsilla, joita olen myöhemmin tavannut.

Tanskalaisten ystävällisyys on tehnyt lähtemättömän vaikutuksen.

Vaikka maa oli miehitetty, tanskalaiset ottivat avosylin vastaan suomalaislapset.

Kotiinpaluu koitti, kun isovelä kuuli omien kasvattivanhempiensa ihmettelevän Poulsenin pojan toimia vastarintaliikkeessä. Veli säikähti ja kirjoitti Suomeen, että nyt heidän pitää päästä kotiin.

TANSKALAISTEN ystävällisyys ja vieraanvaraisuus on vuosien varrella tehnyt Strömbergiin lähtemättömän vaikutuksen. Vaikka maa oli miehitetty, olivat tanskalaiset valmiita ottamaan avosylin

vastaan suomalaislapset.

Kirstin oma perhe oli muuttanut matkan aikana Kuorevedelle. Isä oli komennettu lentokonetehtaalalle. Kirsti jatkoi koulua siellä.

Poulsenin perhe olisi halunnut kouluttaa Kirstin ylioppilaaksi, mutta Hämeen-läänin maaherra oli toista mieltä. Kirsti pääsi takaisin Tanskaan 1947, mutta jatkoaikaa passille ei herunut. Maaherran mukaan Suomessa oli jo tarpeeksi koulutettua väkeä.

–Olen vieläkin katkera Suomen valtiolle, että passia ei myönnetty.

SUOMESSA Kirsti opiskeli aikanaan lastenhoitajaksi, avioitu, sai kolme lasta.

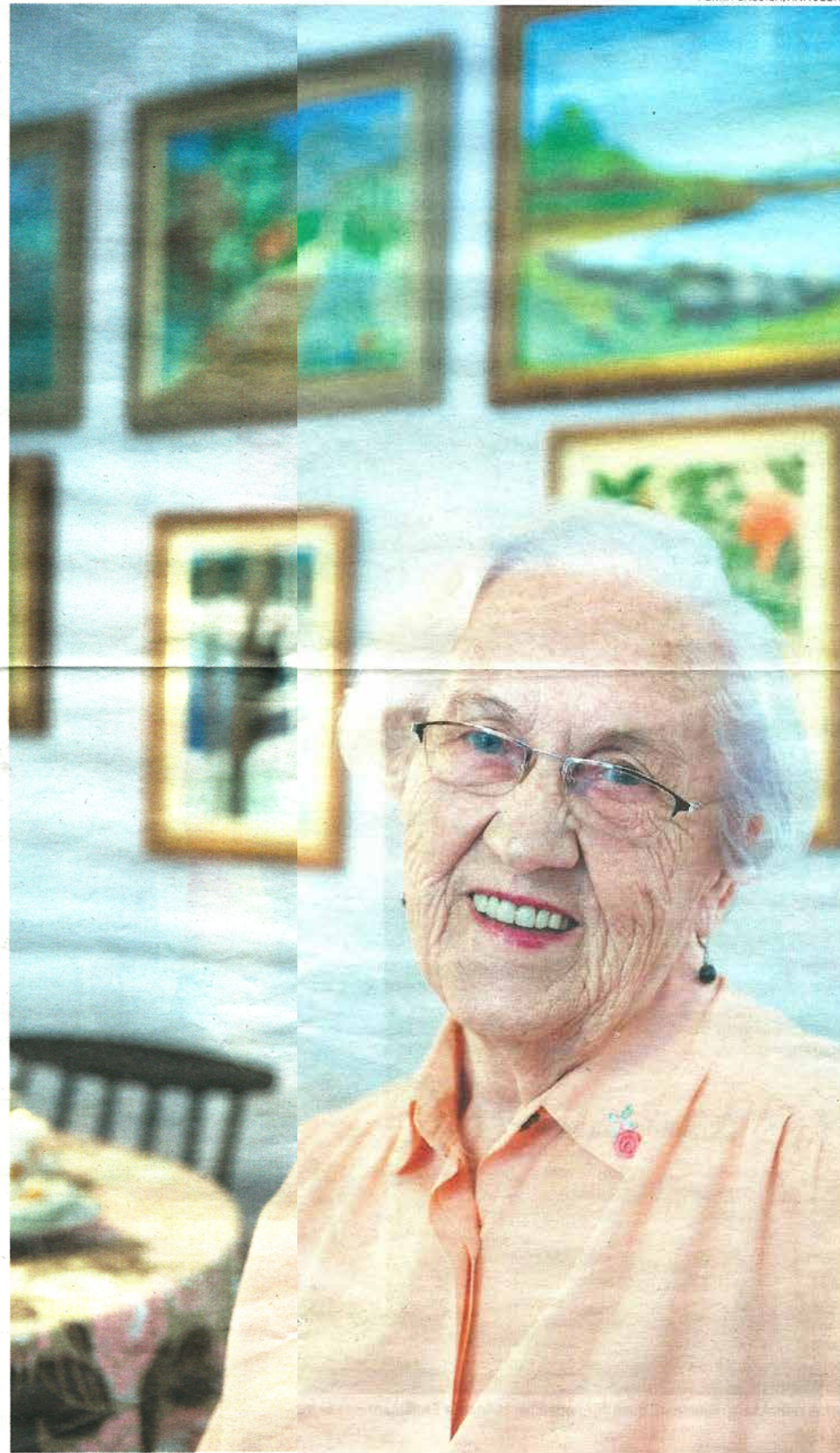
Työuransa hän teki Tampereen kaupungilla, ensin lastenhoitajana, sitten päätoimisena työsuojeluvaltuutettuna.

Pitkään hän luuli olleensa melkein ainut, joka on ollut sotalapsena Tanskassa. Kaikkiaan Tanska otti vastaan sotien aikana noin 4000 suomalaista. Kun *Kansan Lehti* teki Strömbergin kokemuksesta jutun, löytyi monia muitakin.

Niinpä Kirsti Strömberg päätyi perustamaan Suomi-Tanska yhdistystä, joka täyttää tänä syksynä 27 vuotta. Perustajat olivat sotalapsia, mutta toimintaan ovat tervetulleita kaikki Tanskan-ystävät.

Strömberg oppi aikoinaan tanskan kielen helposti. Hän on pitänyt taitoa yllä ja saanut toimia moneen kertaan tulkkina niin virallisissa kuin epävirallisissa tilanteissa.

Pienen Kirstin suuresta seikkailusta Tanskan maalla on tullut elämän mittainen.

PEKKA LASSILA/AAMULEHTI

KIRSTI STRÖMBERGIN maalaamat taulut kuvaavat rakkaista maisemia Tanskassa. Hän vieraili Tanskassa säännöllisesti niin kauan kuin kasvattivanhemmat olivat elossa. Hän on myös toiminut tulkkina muunmuassa muille entisille sotalapsille.

KUKA

Kirsti Strömberg

- **Syntynyt** 26.8.1934 Porissa.
- **Asuu** Tampereella. Leski. Kolme lasta, kymmenen lastenlasta ja kymmenen lastenlastenlasta.
- **Koulutukseltaan** lastenhoitaja.
- **Työskenteli** Tampereen kaupungilla lastenhoitajana sekä Tampereen sosiaalisten laitosten henkilökunnan päätoimisena työsuojeluvaltuutettuna. Jäi eläkkeelle vuonna 1993.
- **Sotalapseksi** Tanskaan syksyllä 1942. On asunut Tanskassa sen jälkeen kahteen otteeseen. Kävi oppikoulua vuosina 1947–48 ja kansanopistoa 1952–53. Vierailut maassa lukuisia kertoja.
- **Harrastaa** yhteiskunnallista toimintaa. Liittyi sosiaalidemokraattiseen puolueeseen 1961.
- **Suomi-Tanska** -yhdistyksen perustajajäsen. Yhdistys perustettiin vuonna 1987 Tampereella. Se on kaikille avoin yhdistys, joka ottaa ilmielien vastaan myös uusia jäseniä.
- **Viettää** merkkipäiväänsä läheisten kanssa vasta syyskuussa.

”Minun sotalapsikokemukseni olivat yksinomaan hyviä. Niin on myös muilla Tanskassa olleilla sotalapsilla, joita olen myöhemmin tavannut.”